# Výběrová bibliografie

* Až na výjimky neuvádíme monografie výtvarných umělců a dobové publikace pro děti a mládež ani ediční plány a přehledy produkce nakladatelství, které se staly přirozenou součástí vlastního průzkumu k tématu.

## ARCHIVNÍ FONDY / DOBOVÁ PERIODIKA


Archiv Národní galerie v Praze, fondy: Mikoláš Aleš, Vratislav H. Brunner, František Kobliha, Jan Konůpek, Jiří Kotalík, Krasoumná jednota, Viktor Oliva, Eva Petrová, Minka Podhajská, František Topič

Centrum dokumentace sbírek Uměleckoprůmyslového musea v Praze

Moravské zemské muzeum, Brno, archivní osobní fond: Ondřej Sekora

Moravský zemský archiv v Brně, archivní osobní fond: Otakar Štáfl

Národní muzeum v Praze, nakladatelské a osobní archivní fondy: Bohumil Haase, Josef Hladký, Method Kaláb, Josef Lukasík, Leopold Mazáč, Oldřich Menhart, Václav Naňka, Václav Petr, Václav Poláček, Václav Pour, František Šimáček, Miroslav Tyrš, Vladimír Žikeš; Nakladatelské seznamy

Österreichische Nationalbibliothek, Bildarchiv und Grafiksammlung, Sammlung von Handschriften und alten Drucken, Wien

Památník národního písemnictví, Praha, Literární archiv, Nakladatelské fondy: František Bačkovský, Josef Bartuška, František Borový, Josef Čábela, Československý spisovatel, Čin, Dědictví Komenského Praha, Družstevní práce, Hejda a Tuček, Alois Jirásek, Břetislav Mária Klika, Bedřich Kočí, Josef Krbal, Kvasnička a Hampl, Jan Laichter, Leopold Mazáč, Melantrich, Adolf Neubert, Jan Otto, Jan Otto – nakladatelství, Jaroslav Podroužek, Jaroslav Pospíšil, Karel Synek, František Šimáček, Šolc a Šimáček, František Topič, František Augustin Urbánek, Josef Richard Vilímek; Nakladatelské seznamy; Varia – Doklady o cenzuře; Osobní fondy: Zdeněk Adla, Mikoláš Aleš, Marie Calma Veselá, Karel Čapek, Josef Hiršal – Bohumila Grögerová, Adolf Hoffmeister, František Hrubín, Josef Kainar, Antonín Knížek, Zdeněk Kratochvíl, Jaroslav Lebeda, Marie Majerová, Jan Mukařovský, Viktor Oliva, Emil Pacovský, Olga Scheinpflugová, Václav František Suk, Josef Váchal, Vilém Závada, Jan Zrzavý; fond Umělecká beseda

Slovenská národná galéria, Bratislava, archivní fondy: Ľudovít Fulla, Emil Makovický, Janko Novák, Jaroslav Vodrážka

Slovenská národná knižnica, Martin, Literárny archív, nakladatelský archivní fond: Mladé letá

Státní oblastní archiv Praha, nakladatelské archivní fondy: Melantrich, Odeon, Orbis, Slovanské nakladatelství, Státní nakladatelství dětské knihy, Josef Richard Vilímek

*Budečská zahrada. Obrázkový časopis pro mládež*. Praha: Učitelská jednota Budeč u I. L. Kobera 1869–1889.

*Dětský máj*. Praha: František Hrnčíř 1904–1914.

*Jaro (Našim dětem). Pokrokový časopis pro děti*. Praha: Tiskový výbor československé sociálně demokratické strany 1907–1914.

*Jarý věk. Obrázkový časopis pro mládež*. Praha: František Šimáček 1883–1888.

*Kohoutek: časopis proletářských dětí*. Praha: Josef Haken 1922–1931.

*Květy mládeže*. Praha: Dědictví Komenského 1894–1898.

*Malý Čechoslovák: obrazový časopis pro mládež*. Praha: CČS 1923–1939.

*Malý čtenář: Časopis pro českou mládež*. Praha: Josef Richard Vilímek 1887–1892.

*Mateřídouška*. Praha: Práce a ČSM a SNDK 1949–1953.

*Mladé Rakousko. List věnovaný mládeži*. Brno: Školní inspektor Jaroslav Karásek 1916–1918.

*Mladý Čech. List pro zábavu a poučení mládeži*. Praha: Bohuslav Šimáček 1900–1902.

*Pedagogické rozhledy. Věstník literárního a pedagogického odboru při Ústředním spolku jednot učitelských v Čechách*. Praha: Ústřední spolek jednot učitelských v Čechách 1888–1932.

*Slniečko: mesačník pre deti*. Turčiansky Svätý Martin: Matica slovenská 1927–[1992].

*Srdíčko: krásné čtení pro malé*. Praha: Josef Richard Vilímek 1933–1942.

*Světozor. Obrázkový týdeník*. Praha: František Skrejšovský 1867–1887.

*Štěpnice. Čítanka pro mládež československou*. Praha: Rohlíček a Sievers 1858–1889.

*Štěpnice: kritická revue tvorby pro děti a mládež*. Praha: Práce 1946–1952.

*Úhor: kritický měsíčník věnovaný literatuře pro mládež*. Habry: Otakar Svoboda 1913–1944.

*Volné směry. Měsíčník umělecký*. Praha: Mánes 1897–1949.

*Zlaté klasy. Časopis obrázkový ku vzdělání a zábavě*. Praha: Josef V. Jelínek 1853–1856.

*Zlaté mládí. Obrázkový časopis pro mládež československou*. Praha: František Šimáček (1885) 1890–1895.

*Zlatý máj. Kritická revue umělecké tvorby pro mládež*. Praha: Svaz československých spisovatelů 1956–1997.


## SLOVNÍKY / ENCYKLOPEDIE


DATABÁZEKNIH.CZ. *Databáze knih*. [online] 2008–2025. Dostupné z: https://www.databazeknih.cz/.

FASS, Paula S. (ed.). *Encyclopedia of children and childhood: in history and society I–III*. New York: Macmillan 2004

HELLER, Friedrich. *Die bunte Welt. Handbuc zum künstlerisch illustrierten Kinderbuc in Wien 1890–1938*. Wien: Christian Brandstätter Verlag 2008.

LORENZ, Detlef. *Bilder in der Presse. Presszeichner und Presse-Illustrationer im Berlin der Weimarer Republik. Dokumentation und Künstlerlexikon*. Berlin: Lukas Verlag 2019.

MALÝ, Radek – NEŠPOR, Josef. *Lexikon českých nakladatelství dětské knihy*. Olomouc: Univerzita Palackého 2015.

MALÝ, Zbyšek – MALÁ, Alena (eds.). *Slovník českých a slovenských výtvarných umělců 1950–2010*. 21 sv. Ostrava: Výtvarné centrum Chagall 1998–2010.

MAŤOVČÍK, Augustín et al. *Slovenský biografický slovník*. 5. zv., R–Š. Martin: Matica slovenská 1992.

NEŠPOR, Zdeněk R. (ed.). *Sociologická encyklopedie* [online]. Praha: Sociologick ústav AV ČR 1996–. Dostupné z: https://encyklopedie.soc.cas.cz.

OPELÍK, Jiří (ed.). *Lexikon české literatury: osobnosti, díla, instituce*. 7 sv. Praha: Academia 1985–2008.

PŘEHLED SLOVENSKÝCH ILUSTRÁTORŮ. *Toto! je galéria* [online] 2016. Dostupné z: https://totojegaleria.sk/ilustratori.

ŠUBRTOVÁ, Milena et al. *Slovník autorů literatury pro děti a mládež II. Čeští spisovatelé*. Praha: Libri 2012.

ŠVEC, Štefan. *Česky psané časopisy pro děti (1850–1989)*. Praha: Karolinum, Národní muzeum 2014.

TOMAN, Prokop – TOMAN, Prokop Hugo. *Nový slovník československých výtvarných umělců*. 2 sv. Praha: Ivo Železný 2000.

VOIT, Petr. *Encyklopedie knihy: starší knihtisk a příbuzné obory mezi polovinou 15. a počátkem 19. století*. Praha: Libri ve spolupráci s Královskou kanonií premonstrátů na Strahově 2006.

WEBUMENIA. *Katalóg výtvarných děl ze sbírek slovenských galerií. Lab.SNG*. [online] 2015–2025. Dostupné z: https://www.webumenia.sk/cs.

ZACH, Aleš. *Slovník českých nakladatelství 1849–1949*. [online] 2007–2025. Dostupné z: https://www.slovnik-nakladatelstvi.cz.

MONOGRAFIE / KATALOGY VÝSTAV


ABELOVSKÝ, Ján – BAJCUROVÁ, Katarína. *Výtvarná moderna Slovenska: maliarstvo a sochárstvo 1890–1949*. Bratislava: Vydavateľstvo Peter Popelka, Slovart 1997.

ADAMOVIČ, Ivan – POSPISZYL, Tomáš (eds.). *Planeta Eden: svět zítřka v socialistickém Československu 1948–1978*. Řevnice: Arbor vitae 2010.

ADLER, Hans Günther. *Terezín 1941–1945: tvář nuceného společenství. I. Dějiny*. Brno: Barrister & Principal 2006.

ANDRLÍK, František Josef. *Kreslení a zábavky na prvém stupni věku mládeže*. Praha: Fr. A. Urbánek 1884.

ARENDTOVÁ, Hannah. *Krize kultury: (čtyři cvičení v politickém myšlení)*. Praha: Mladá fronta 1994.

ARIÈS, Philippe. *Centuries of Childhood: A Social History of Family Life*. New York: Vintage 1962.

AUDOIN-ROUZEAU, Stéphane. *La guerre des enfants. 1914–1918*. Paris: Armand Colin 2004.

AUDY, Oldřich – ČERNÝ, Norbert. *Literatura pro mládež [1940]: sborník statí a posudků*. Brno: Společnost pedagogického musea 1940.

BABKA, Lukáš et al. *Příběhy exilu: osudy exulantů z území bývalého Ruského impéria v meziválečném Československu*. Praha: Památník národního písemnictví 2018.

BÁEZ, Fernando. *Obecné dějiny ničení knih: od sumerských tabulek po digitální éru*. Brno: Host 2012.

BAHENSKÁ, Marie – HECZKOVÁ, Libuše – MUSILOVÁ, Dana. *Iluze spásy. České feministické myšlení 19. a 20. století*. České Budějovice: Veduta 2011.

BAHENSKÁ, Marie – HECZKOVÁ, Libuše – MUSILOVÁ, Dana. *Ženy na stráž! České feministické myšlení 19. a 20. století*. Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR 2010.

BAJCUROVÁ, Katarína – HANÁKOVÁ, Petra – KOKLESOVÁ, Bohunka. *Sen x skutočnosť. Umenie a propaganda 1939–1945*. Bratislava: Slovenská národná galéria 2016.

BAJCUROVÁ, Katarína – HRABUŠICKÝ, Aurel. *Viera Kraicová: maliarske dielo*. Bratislava: Slovenská národná galéria 1996.

BARTLOVÁ, Milena. *Dějiny českých dějin umění 1945–1969: dějiny umění slouží vědě o člověku*. Praha: UMPRUM 2020.

BARTOŠ, František. *Naše děti. Jejich život v rodině, mezi sebou a v obci, jejich poesie, zábavy a hry i práce společné*. Brno: J. Barvič 1888.

BAUER, Michal. *Ideologie a paměť. Literatura a instituce na přelomu 40. a 50. let 20. století*. Jinočany: H&H 2003.

BAUER, Zdeněk. *Klub zvídavých dětí: Jaroslav Foglar a protektorát*. Praha: Zdeněk Bauer 2018.

BELOHRADSKÁ, Ľuba. *Skupina 4. 1958–1966: Viera Kraicová, Oľga Bartošíková, Tamara Klimová, Jarmila Čihánková* (kat. výst.). Bratislava: Galéria mesta Bratislavy 2018.

BELTING, Hans. *Němci a jejich umění: problematické dědictví*. Překlad Jiří Ogrocký. Brno: Books & Pipes 2019.

BENDOVÁ, Eva (ed.). *Dřevo/řez/Wood/cut*. Praha: Národní galerie 2021.

BENDOVÁ, Eva – FIŘTOVÁ, Marie – VLNAS, Vít. *Umění prodat (se): umělec ve spárech trhu 19. století*. Plzeň: Západočeská galerie 2024.

BENDOVÁ, Eva – ŠLAJCH, Václav. *Linky komiksu* (kat. výst.). Plzeň: Západočeská galerie, výstavní síň „13" 2023.

BERTSCH, Markus – GERHARD, Regine (eds.). *Kosmos Runge. Der Morgen der Romantik*. München: Hirmer 2010.

BETTELHEIM, Bruno. *Za tajemstvím pohádek*. Praha: Portál 2017.

BLÁHOVÁ, Kateřina – PETRBOK, Václav (eds.). *Vzdělání a osvěta v české kultuře 19. století: sborník příspěvků z 24. ročníku sympozia k problematice 19. století*. Praha: ÚČL AV ČR 2004.

BORN, Jürgen et al. *Německojazyčná literatura z Prahy a českých zemí – knižní umění a plakát 1900–1939*. Praha: Pražská edice 2006.

BRABCOVÁ, Jana. *Pohádkové motivy v českém umění kolem roku 1900* (kat. výst.). Praha: Národní galerie 1994.

BRADÁČ, Ludvík. *Úprava vazeb knižních*. Praha: Spolek českých bibliofilů 1911.

BRANDOW-FALLER, Megan et al. *Die Frauen der Wiener Werkstätte / Women artists of the Wiener Werkstätte*. Basel: Birkhäuser 2020.

BROŽOVÁ, Věra. *Karafiátovi Broučci v české kultuře*. Praha: ARSCI 2011.

BUBENÍČKOVÁ, Petra. *O smyslu nesmyslu*. Liberec: Nakladatelství Bor 2016.

BUDSKÁ, Viera. *Mária Želibská*. Bratislava: Tatran 1981.

BÜHLER, Charlotte. *Das Märchen und die Phantasie des Kindes*. Leipzig: Johann Ambrosius Barth 1918.

BYDŽOVSKÁ, Lenka – SRP, Karel. *Knihy s Toyen*. Praha: Akropolis 2003.

ČERNOUŠEK, Michal. *Děti a svět pohádek*. Praha: Albatros 1991.

*Česká žena v dějinách národa: [sborník statí, uspořádaný péčí Ústředí žen při Národní radě české]*. Praha: Novina 1940.

ČORNEJOVÁ, Ivana (ed.). *Velké dějiny zemí Koruny české. Tematická řada: Školství a vzdělanost*. Praha: Paseka 2020.

DOBIÁŠ, Dalibor (ed.). *Rukopisy královédvorský a zelenohorský v kultuře a umění*. Praha: Academia 2019.

*Dobrá kniha pro mládež* (kat. výst.). Praha: Vladimír Žikeš 1947.

DODERER, Klaus – MÜLLER, Helmut. *Das Bilderbuch. Geschichte und Entwicklung des Bilderbuchs in Deutschland von den Anfängen bis zu Gegenwart*. Leinen: Beltz-Verlag 1975.

DOUCHA, František. *Trnky: kniha černých obrázků dítkám pro zábavu a poučení*. Praha: J. Otto 1873.

DUPAČOVÁ, Gabriela – ZACH, Aleš (eds.). *Topičův dům: nakladatelské příběhy 1883–1949* (kat. výst.). Praha: Klub Obratník 1993.

DUŠENKOVÁ, Eva. *Viera Bombová* (kat. výst.). [S. l.]: [s. n.] 2002.

ECO, Umberto. *Skeptikové a těšitelé*. Praha: Svoboda 1995.

FAIMONOVÁ, Abby. *Dějiny školství rakouského po roce 1848 se zvláštním zřetelem na školství české*. Praha: E. Šolc 1908.

FÄTH, Reinhold Johann – VODA, David (ed.). *Ænigma: sto let antroposofického umění*. Olomouc: Muzeum umění 2015.

FILIP, Aleš – MUSIL, Roman (eds.). *Epocha salonů: české salonní umění a mezinárodní výtvarná scéna 1870–1914*. Brno: ZČG 2021.

FINEBERG, Jonathan. *The Innocent Eye. Children's Art and the Modern Artist*. New Jersey: Princeton 1997.

FREY, Jaroslav. *Boj o pohádku*. Praha: Život a práce 1942.

FREY, Jaroslav. *Jak číst a co číst nejmenším dětem*. Praha: vlast. nákl. 1941.

FREY, Jaroslav. *Pohádka o dvou bratřích*. Praha: SNDK 1950.

FRIED, Michael. *Absorption and theatricality: painting and beholder in the age of Diderot*. Berkeley: University of California Press 1980.

FUČÍK, Bedřich. *O knihu pro mládež*. Praha: Václav Petr 1941.

FUHR, Michael – BIESKE, Dorothee – GANSCHOW, Svenja. *Grimms Märchen und der Jugendstil* (kat. výst.). Flensburg: Museumsberg 2012.

FUTTERA, Ladislav. *Německá píseň o české Libuši: obraz českého dávnověku v české a německé literatuře 19. století*. Příbram: Pistorius & Olšanská 2015.

GAGEN, Sergej Jakovlevič et al. *Zkušenost exilu: Osudy exulantů z území bývalého Ruského impéria v meziválečném Československu* (kat. výst.). Praha: Památník národního písemnictví 2017.

HABÁNOVÁ, Anna (ed.). *1906: německočeská výstava Liberec / deutschböhmische Ausstellung Reichenberg*. Liberec: Oblastní galerie 2016.

HÁJKOVÁ, Dagmar – HORÁK, Pavel (eds.). *Republika československá: 1918–1939*. Praha: NLN 2018.

HALADA, Jan. *Albatros: 70 let na křídlech dětské literatury*. Praha: Albatros 2019.

HAMANOVÁ, Pavlína. *Z dějin knižní vazby*. Praha: Orbis 1959.

HANDLER SPITZ, Ellen. *Inside Picture Books*. New Haven, London: Yale University Press 2000.

HECZKOVÁ, Libuše. *Píšící Minervy: vybrané kapitoly z dějin české literární kritiky*. Praha: Univerzita Karlova 2009.

HEYWOOD, Colin. *Childhood in Modern Europe*. Cambridge: University Press 2018.

HOBSBAWM, Eric J. *Národy a nacionalismus od roku 1780: program, mýtus, realita*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury 2000.

HOLEŠOVSKÝ, František. *Besedy o ilustráciách a ilustrátoroch*. Bratislava: Mladé letá 1980.

HOLEŠOVSKÝ, František. *Glosy k vývoji české ilustrace pro děti*. Praha: Albatros 1982.

HOLEŠOVSKÝ, František. *Ilustrace pro děti: tradice, vztahy, objevy.* Praha: Albatros 1977.
HOLEŠOVSKÝ, František. *Naše ilustrace pro děti a její výchovné působení.* Praha: SNDK 1960.
HOLEŠOVSKÝ, František. *Tvár a reč ilustrácie pre deti.* Bratislava: Mladé letá 1971.
HOLEŠOVSKÝ, František (ed.). *Sto let české dětské knihy: vývoj a proměny její výtvarné podoby* (kat. výst.). Opava, Praha: Dům umění, Albatros 1984.
HOLEŠOVSKÝ, František – STEHLÍKOVÁ, Blanka. *Čeští ilustrátoři v současné knize pro děti a mládež.* Praha: Albatros 1989.
HOLMAN, Vojta. *Reklama a život.* Praha: vl. nákl. 1909.
HORÁK, František. *Česká kniha v minulosti a její výzdoba.* Praha: František Novák 1948.
HORÁK, Ladislav. *Dvacet let práce v Dědictví Komenského: 1892–1912.* Praha: Dědictví Komenského 1913.
HOSTINSKÝ, Otakar. *Studie a kritiky.* Praha: Československý spisovatel 1974.
HRABAL, Jiří (ed.). *Cenzura v literatuře a umění střední Evropy.* Olomouc: Univerzita Palackého 2014.
HRDINA, Martin. *Mezi ideálem a nahou pravdou: realismus v českých diskusích o literatuře 1858–1891.* Praha: Academia 2015.
HRDINA, Martin (ed.). *Šeřík a růže: korespondence Irmy Geisslové a Sofie Podlipské 1883–1897.* Praha: Academia 2017.
HRDINA, Martin et al. *Kritika a autonomie českého umění (1859–1892).* Praha: Ústav pro českou literaturu AV ČR, Akropolis 2024.
HRNČÍŘ, František. *O dětské literatuře.* Brno: vl. nákl. 1885.
HUBATOVÁ-VACKOVÁ, Lada. *Tiché revoluce uvnitř ornamentu: studie z dějin uměleckého průmyslu a dekorativního umění v letech 1880–1930.* Praha: VŠUP 2011.
CHALOUPKA, Otakar – VORÁČEK, Jaroslav. *Kontury české literatury pro děti a mládež.* Praha: Albatros 1984.
ILIEV, Jiří – ZAPLETAL, Zdeněk. *Výtvarné umění a kniha pro mládež.* 2 sv. Brno: Pedagogická fakulta, Masarykova univerzita 1991–1993.
*Ilustrace mladých.* Praha: ZO ČSM při Svaz československých výtvarných umělců 1966.
JANÁČKOVÁ, Jaroslava. *Alois Jirásek.* Praha: Melantrich 1987.
JANÁČOVÁ, Eva (ed.). *Obrazy zášti: vizuální projevy antijudaismu a antisemitismu v českých zemích.* Praha: Artefactum 2021.
JANOUŠEK, Pavel (ed.). *Dějiny české literatury 1945–1989. I–IV.* Praha: Academia 2007–2008.
JANOUŠEK, Pavel a kol. *Dějiny české literatury v protektorátu Čechy a Morava.* Praha: Academia, ÚČL AV ČR 2022.
KAPRÁLIKOVÁ, Monika. *Za hranice provincie – Ján Smrek a jeho Elán.* Bratislava: Literárno-informačné centrum 2017.
*Katalog Školského oddělení na Národopisné výstavě českoslovanské v Praze roku 1895.* Praha: Šk. odb. N. V. č. 1895.
KIRÁLYOVÁ, Blanka – HOJČOVÁ, Lila et al. *Pokrokové ženské hnutie na Slovensku (1918–1980).* Martin: Živena, Ústredný výbor slovenského zväzu žien 1984.
KLAPAČ, René – KOŘÍNEK, Pavel (ed.). *Punťa: zapomenutý hrdina českého komiksu (1934–1942). Obálky.* Praha: Akropolis 2018.
KLIMEŠ, Jan. *Hledání významu v umělecké narativní ilustraci.* Brno: Filozofická fakulta, Masarykova univerzita 2015.
KLIMEŠOVÁ, Marie – ROUSOVÁ, Hana. *Tak blízko, tak daleko: 1947–1960. České výtvarné umění v mezinárodních sociokulturních souvislostech.* Praha: Arbor vitae 2023.
KLÍMOVÁ, Dagmar – OTČENÁŠEK, Jaroslav. *Česká pohádka v 19. století.* Praha: Etnologický ústav AV ČR 2012.
*Knižní ilustrace 1953: výstava originálů z edice Státního nakladatelství krásné literatury, hudby a umění.* Praha: Galerie Kniha 1953.
*Knižní ilustrace Artie 1953–1973: Katalog výstavy, Praha, březen–duben 1974.* [Praha]: Středočeská galerie 1974.
KOL. AUT. *Výstava dětské knihy* (kat. výst.). Praha: Galerie Československého spisovatele 1949.
KORDOŠOVÁ, Gita. *Súčasná slovenská ilustrácia: literatúra pre deti a mládež.* Martin: Matica slovenská 1983.
KORITENSKÁ, Pavla. *Školní obrazy.* Hradec Králové: Muzeum východních Čech 2020.
KOŘÍNEK, Pavel – PROKŮPEK, Tomáš. *Signály z neznáma. Český komiks 1922–2012.* Praha: Arbor vitae 2012.
KOŠŤÁL, František. *Dětský věk.* Praha: Český nakladatelský ústav F. Popelky 1891.
KRISTAN, Markus. *Kunstschau Wien 1908.* Wien: Bibliothek der Provinz 2016.
KRITTER, Ulrich von – HÜBSCHER, Anneliese (eds.). *Buchillustration im 20. Jahrhundert: in Deutschland, Österreich und in der Schweiz.* Berlin: Faber & Faber 1995.
KROFTA, Kamil. *Vývoj říše rakouské.* Praha: J. R. Vilímek 1917.
KROFTOVÁ-KOČOVÁ, Jarmila. *Nakladatel B. Kočí vzpomíná.* Praha: Jarmila Kroftová-Kočová 1948.
LANG, Lothar. *Buchkunst und Kunstgeschichte im 20. Jahrhundert: Graphik, Illustration, Malerguch.* Stuttgart: Hiersemann 2005.
LARISCH, Rudolf von. *Unterricht in ornamentaler Schrift.* Wien: K. k. Hof- u. Staatsdruckerei 1905.
LEHÁR, Jan – STICH, Alexandr – JANÁČKOVÁ, Jaroslava – HOLÝ, Jiří. *Česká literatura od počátku k dnešku.* Praha: NLN 1998.
LENDEROVÁ, Milena (ed.). *Velké dějiny zemí Koruny české. Tematická řada: Dětství.* Praha: Paseka 2021.
LENDEROVÁ, Milena – RÝDL, Karel. *Radostné dětství? Dítě v Čechách 19. století.* Praha: Paseka 2006.
LONGAUER, Ľubomír. *Mierny pokrok 2: úžitková grafika na Slovensku po roku 1918.* Bratislava: Slovart, VŠVU 2020.
LONGAUER, Ľubomír. *Modernosť tradície 1: úžitková grafika na Slovensku po roku 1918.* Bratislava: Slovart 2012.
LONGAUER, Ľubomír. *Vyzliekanie Slovenska z kroja 2: úžitková grafika na Slovensku po roku 1918.* Bratislava: Slovart, VŠVU 2014.
LUŽÍK, Rudolf. *Pohádka a dětská duše: několik poznámek k problematice lidové pohádky.* Praha: Václav Petr 1944.
MÁDL, Karel Boromejský. *Výbor z kritických projevů a drobných spisů.* Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění 1959.
MACHALÍKOVÁ, Pavla – WINTER, Tomáš (eds.). *Nespatříte hada / Not a single snake in sight: Josef Čapek, František Hudeček, Jan Skácel, Miloslav Kabeláč.* Praha: Artefactum 2016.
MAKUSZYŃSKI, Kornel. *Kridlatý chlapec.* Praha, Bratislava: Nakladateľ L. Mazáč 1935.
*Malý Pražský kalendář, nový prostonárodní kalendář obrázkový pro lid československý v Čechách, na Moravě a ve Slezsku na rok obyčejný.* Praha: Alois Hynek 1895.
MARTINCOVÁ, Petra. *Venkovský učitel Jaroslav Petr.* Červený Kostelec: Pavel Mervart 2022.
MASARYK, Tomáš Garrigue. *Masaryk a dětí: sborník vzpomínek.* Praha: August Bartoš 1930.
MASARYK, Tomáš Garrigue. *Masaryk české mládeži.* Brno: Ústřední spolek učitelský na Moravě a ve Slezsku 1922.
MATĚJČEK, Antonín. *Ilustrace.* Praha: Jan Štenc 1931.
MATYÁŠOVÁ, Alena. *Vzácné školní obrazy IV. díl, Čtyři roční doby.* Praha: Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského 2015.
MIKO, František. *Hra a poznanie v detskej próze.* Bratislava: Mladé letá 1980.
MOJŽIŠOVÁ, Iva. *Škola moderního vidění: bratislavská ŠUR 1928–1939.* Bratislava: Artforum: Slovenské centrum dizajnu 2010.
MORGANOVÁ, Pavlína – SVATOŠOVÁ, Dagmar – ŠEVČÍK, Jiří (eds.). *České umění 1938–1989: (programy, kritické texty, dokumenty).* Praha: Academia 2007.
NEZVAL, Vítězslav. *Z mého života.* Praha: Československý spisovatel 1958.
NODELMAN, Perry. *Words about Pictures: The Narrative Art of Children's Picture Books.* Athens: University of Georgia Press 1990.
NOEVER, Peter. *Jugendschatz und Wunderscherlein. Buchkunst für Kinder in Wien 1890–1938.* Wien: MAK, Verlag für moderne Kunst 2009.
NOVÁK, Arne. *Ignác Leopold Kober, český knihkupec a nakladatel.* Praha: Ladislav Kuncíř 1928.
NOVÁKOVÁ, Luisa. *Proměny české pohádky: k historii žánru ve čtyřicátých letech dvacátého století.* Brno: Masarykova univerzita 2009.
NOVÁKOVÁ, Věra. *Věra Nováková.* Praha: Argo 2010.

OLBRICH, Ulrike. *Das Märchen von der schönen Melusine. Moritz von Schwinds Vollendung der zyklischen Bilderzählung als Ausklang der Romantik*. Weimar: VDG 2003.

OLŠÁKOVÁ, Doubravka – JANÁČ, Jiří. *Kult jednoty: stalinský plán přetvoření přírody v Československu 1948–1964*. Praha: Academia 2018.

*Orbis pictus neboli Svět v obrazích: knihy a hry českých dětí v období mezi klasicismem a secesí ze sbírek UPM v Praze* (kat. výst.). Praha: UPM 1989.

PACHMANOVÁ, Martina. *Milada Marešová, malířka nové věcnosti*. Brno: Moravská galerie 2008.

PACHMANOVÁ, Martina. *Neznámá území českého moderního umění: pod lupou genderu*. Praha: Argo 2004.

PALENÍKOVÁ, Božena (ed.). *Dětská literatura zakázaných autorů*. Hradec Králové: Okresní knihovna 1993.

PÁNKOVÁ, Markéta – KASPEROVÁ, Dana – KASPER, Tomáš a kol. *Meziválečná školská reforma v Československu*. Praha: Academia, Národní pedagogické muzeum a Knihovna J. A. Komenského 2015.

PAVLÁT, Leo. *Tajemství knihy*. Praha: Albatros 1982.

PAZOUREK, Vladimír. *Přítomnost české literatury pro mládež*. Praha: Václav Petr 1946.

PEČINKOVÁ, Pavla. *Pracoval jsem mnoho: soupis výtvarného díla Josefa Čapka*. Sv. 1–4. Humpolec: Nadační fond 8smička 2019–2025.

PETRASOVÁ, Taťána – PRAHL, Roman (eds.). *Mnichov–Praha: výtvarné umění mezi tradicí a modernou / München–Prag: Kunst zwischen Tradition und Moderne*. Praha: Academia 2012.

PILZ, Jaroslav. *Národní 9*. Praha: Československý spisovatel 1969.

PLEVA, Josef Věromír. *Svět dítěte a kniha*. Praha: SNDK 1962.

POLÁK, Josef. *Přehledné dějiny české literatury pro děti a mládež a četby mládeže: od počátků obrození a předchůdců do vzniku socialistické literatury*. Praha: SPN 1987.

POLÁK, Karel. *Třemi stoletími: stručné dějiny Státního pedagogického nakladatelství*. Praha: SPN 1968.

POSPÍŠIL, Otokar – SUK, Václav František. *Dětská literatura česká: příručka dějin literárních pro školu, knihovny i širší veřejnost*. Praha: Státní nakladatelství 1924.

PRAHL, Roman – BYDŽOVSKÁ, Lenka. *Volné směry: časopis secese a moderny*. Praha: Torst 1993.

PRAHL, Roman – VONDRÁČEK, Roman – SEKERA, Martin. *Karikatura a její příbuzní: obrazový humor v českém prostředí 19. století*. Řevnice: Arbor vitae 2014.

PRAVDOVÁ, Anna. *Zastihla je noc: čeští výtvarní umělci ve Francii, 1938–1945*. Zblov: Opus 2009.

PREISSIG, Vojtěch. *Barevný lept a barevná rytina*. Praha: Česká grafika 1909.

PREISSIG, Vojtěch. *Barevný lept a barevná rytina: technické poznámky I*. Praha: Česká grafika 1907.

PROKOP, Vladimír. *Ilustrátoři dobrodružství*. Praha: T&M 2017.

PROKŮPEK, Tomáš a kol. *Sekora: mravenčí a jiné práce*. Praha, Brno: Akropolis, Moravské zemské muzeum 2019.

PROKŮPEK, Tomáš – VOLESKÁ, Marta. *Kulihrášek: kompletní příhody a příběh jeho tvůrců*. Praha: Akropolis 2021.

PROPP, Vladimír Jakovlevič. *Morfologie pohádky*. Jinočany: H&H 2008.

QUEYRAT, Fréderic. *Obraznost a její druhy u dítěte. Pokusná studie psychologická*. Praha: B. Kočí 1910.

REISSNER, Martin. *Ilustrace: pohledy na výtvarný doprovod české dětské knihy*. Brno: Moravské zemské muzeum 2015.

ROKYTOVÁ, Bronislava. *Dost tichého šepotu: exilová výtvarná scéna v Československu (1933–1939)*. Praha: Památník národního písemnictví 2013.

ROUS, Jan. *Česká kniha z přelomu 19. a 20. století* (kat. výst.). Praha 1983.

ROUSOVÁ, Hana et al. *Konec avantgardy? Od mnichovské dohody ke komunistickému převratu*. Řevnice: Arbor vitae 2011.

RUSKIN, John. *Výklady o umění*. Praha: Jan Laichter 1901.

RÝDL, Karel. *František Hrnčíř (1960–1928), symbol českého učitelstva*. Pardubice: Nakladatelství Univerzity Pardubice 2009.

RYŠKA, Pavel – ŠRÁMEK, Jan. *Pionýři a roboti: československá ilustrace a vizuální kultura 1950–1970*. 1. vyd. Praha: Paseka 2016.

SEGI LUKAVSKÁ, Jana (ed.). *Dítěti vstříc. Teorie literatury pro děti a mládež*. Praha: Host, Ústav pro českou literaturu AV ČR 2018.

SEKERÁKOVÁ, Anna. *Příběh Mateřídoušky*. Louny: Občanské sdružení Lounští Lounským 2014.

SEKORA, Ondřej. *Deníky Ondřeje Sekory: 1944–1945*. Praha: Plus 2016.

SEZIMA, Karel (ed.). *Jos. R. Vilímek: osobnost i závod: úvahy a vzpomínky*. Praha: Svaz knihkupců a nakladatelů Československé republiky 1937.

*Seznam knih nakladatelství F. Topiče*. Praha: F. Topič 1883–1918.

*Seznam knih vydaných nakladatelstvím Jos. R. Vilímka*. Praha: Jos. R. Vilímek 1872–1918.

SCHÄFER, Jasmin. *Das Bild als Erzieher. Daniel Nikolaus Chodowieckis Kinder- und Jugendbuchillustrationen*. Lausanne: Peter Lang 2013.

SCHAPIRO, Meyer. *Words, script, and pictures: semiotics of visual language*. New York: Braziller 1996.

SIEGLOVÁ, Naděžda – VLAŠÍNOVÁ, Drahomíra. *Z Čapkovy Nůše pohádek*. Opava: Optys 1992.

SIROVÁTKA, Oldřich. *Česká pohádka a pověst v lidové tradici a dětské literatuře*. Brno: Ústav pro etnografii a folkloristiku AV ČR 1998.

SKOPOVÁ, Kamila. *Dětské hrátky půlstoletí zpátky aneb O dětském světě v polovině minulého století*. Praha: Akropolis 2008.

SKŘIVÁNKOVÁ, Lucie (ed.). *Dětem na míru: autorská tvorba pro děti v socialistickém Československu*. Praha: Uměleckoprůmyslové museum 2023.

SLIACKY, Ondrej. *Dejiny slovenskej literatúry pre deti a mládež do roku 1960*. Bratislava: Literárne informačné centrum 2013.

SMITH, Bruce Lannes – LAASWELL, Harold Dwight – CASEY, Ralph D. *Propaganda, communication, and public opinion: a comprehensive reference guide*. Princeton: University Press 1946.

SMYČKA, Václav et al. *Tvořeni literaturou: společné dějiny česky a německy psané literatury českých zemí (1760–1920)*. Praha: Ústav pro českou literaturu AV ČR 2024.

SPIELMANN, Heinz. *Jugend. Aspekte einer Wochenschrift*. Dortmund: Harenberg 1988.

SRNENSKÁ, Dagmar. *Dvanásť grafík Viery Gergeľovej*. Bratislava: Tatran 1982.

STEHLÍKOVÁ, Blanka. *Cesty české ilustrace v knize pro děti a mládež*. Praha: Albatros 1984.

STEHLÍKOVÁ, Blanka. *Čeští ilustrátoři pohádek*. Praha: Obelisk 1970.

STEHLÍKOVÁ, Blanka. *Ilustrace v české a slovenské dětské knize*. Praha: Společnost přátel knihy pro mládež, čs. sekce IBBY 1979.

STEHLÍKOVÁ, Blanka. *Ilustrace v české knize pro děti*. Praha: Společnost přátel knihy pro mládež, čs. sekce IBBY 1986.

STEHLÍKOVÁ, Blanka – VESELÝ, Marián. *Čeští a slovenští ilustrátoři knih pro malé děti*. Praha: Albatros 1980.

STEINER, Hugo (ed.). *Ilustrovaná dětská kniha všech národů* (kat. výst.). Praha: Uměleckoprůmyslové museum 1937.

STEJSKAL, Václav. *Moderní česká literatura pro děti*. Praha: SNDK 1962.

STEJSKAL, Václav. *Zápas o vlastní hlas*. Praha: Albatros 1972.

STRNAD, Emanuel – ŠVEC, Oskar – UŽDIL, Jaromír. *Školní obraz, jeho význam a užití*. Praha: SPN 1954.

ŠALDA, František Xaver. *Boje o zítřek: meditace a rapsodie 1898–1904*. Praha: Volné směry 1905.

ŠALDA, František Xaver. *Časové i nadčasové*. Praha: Melantrich 1936.

ŠALDA, Jaroslav. *Budování tisku za Rakouska, Československé republiky a jeho obrana za německé okupace*. Praha: Eva 2001.

ŠÁMAL, Petr a kol. *Literární kronika první republiky: události, díla, souvislosti*. Praha: Academia 2018.

ŠIMEK, Jan – HALÍŘOVÁ, Martina. *Škola a válka: branná výchova v české škole*. Praha: Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského 2021.

ŠMAHELOVÁ, Hana. *Počátky kritického myšlení o dětské literatuře* I. Praha: FF UK 1999.

ŠVEHLA, Jaroslav – SAK, Robert. *Jan Otto: kus historie české knihy*. Jinočany: H&H 2002.

TENČÍK, František. *Umění dětem*. Praha: Albatros 1972.

TIEZE, Agnes – ROKYTOVÁ, Bronislava (eds.). *Oskar Kokoschka a pražská kulturní scéna* (kat. výst.). Regensburg, Praha: Národní galerie, Stiftung Kunstforum Ostdeutsche Galerie 2015.
TILLE, Václav – HOLEČEK, Lukáš. *Deníky Václava Tilleho*. 2 sv. Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR 2023–2024.
TIMM, Regine. *Die Kunst der Illustration: deutsche Buchillustration des 19. Jahrhunderts*. Weinheim: Acta humaniora 1986.
TIMM, Regine (ed.). *The art of illustration: englische illustrierte Bücher des 19. Jahrhunderts* (kat. výst.). Zeughaus der Herzog August Bibliothek Wolfenbüttel 1985.
TOKÁR, Michal. *Kapitoly z teórie knižnej ilustrácie*. Prešov: Pedagogická fakulta Prešovskej univerzity 2000.
TÖRÖK, Petra. *Lesznai Anna*. Bratislava: Slovák Nemzeti Múzeum, A Szlovákiai Magyar Kultúra Múzeuma 2008.
TOYEN et al. *Toyen: 1902–1980: snící rebelka*. Praha: Národní galerie 2021.
URBAN, Otto M. – MERHAUT, Luboš (eds.). *Moderní revue 1894–1925*. Praha: Torst 1995.
URBANOVÁ, Svatava. *Metamorfózy dětské literatury: přehled české literatury pro děti od roku 1945 po současnost*. Olomouc: Votobia 1999.
URBANOVÁ, Svatava. *Sedm klíčů k otevření literatury pro děti a mládež 90. let XX. století*. Olomouc: Votobia 2004.
VÁROSS, Marian. *Slovenské výtvarné umenie 1918–1945*. Bratislava: Slovenské vydavateľstvo krásnej literatúry 1960.
VÍCH, Zdeněk. *Vybrané kapitoly o umělecké ilustraci*. Hradec Králové: Gaudeamus 2004.
VLČKOVÁ, Lucie (ed.). *Mezi kýčem a akademií. Chromolitografie ve službách reklamy a umění*. Praha: UPM 2020.
VODIČKA, Felix. *Cesty a cíle obrozenské literatury*. Praha: Československý spisovatel 1958.
VONDRÁČEK, Radim (ed.). *Biedermeier: umění a kultura v českých zemích 1814–1848*. Praha: Uměleckoprůmyslové museum 2010.
VONDRÁČEK, Radim – WITTLICHOVÁ, Jana. *Litografie aneb Kamenopis: počátky české litografie 1819–1850*. Praha: Uměleckoprůmyslové museum 1996.
VOŠAHLÍKOVÁ, Pavla. *Rákoska v dílně lidskosti. Česká škola 19. století očima účastníků*. Praha: Academia 2016.
*Vše pro dítě ze sbírek Uměleckoprůmyslového muzea v Praze* (kat. výst.). Praha: UPM 1994.
VYBÍRAL, Jindřich. *Co je českého na umění v Čechách?* Praha: Vysoká škola uměleckoprůmyslová 2022.
*Výstava Ilustrovaná dětská kniha všech národů. Umělecko-průmyslové museum obchodní a živnostenské komory v Praze* (kat. výst.). Praha: [s. n.] 1937.
*Výstava ukrajinské současné knižní grafiky* (kat. výst.). Praha: Krasoumná jednota 1924.
WIGAN, Mark. *Umění ilustrace: vizuální myšlení*. Brno: Computer Press 2010.
WILDE, Oscar – SYROVÝ, Čeněk. *The happy prince and other tales*. Praha: Emil Šolc 1913.
WITTLICH, Petr. *Česká secese*. Praha: Odeon 1982.
WÖGERBAUER, Michael a kol. *V obecném zájmu: cenzura a sociální regulace literatury v moderní české kultuře 1749–2014. Sv. I.* Praha: Academia, ÚČL AV ČR 2015.
ZAHRÁDKA, Pavel. *Vysoké versus populární umění*. Olomouc: Periplum 2009.
ZAHRÁDKA, Pavel (ed.). *Estetika na přelomu milénia*. Brno: Barrister & Principal 2010.
ŽÁKOVÁ, Alice. *Ilustrace: o vzniku a vývoji ilustrace, o sovětské ilustraci, ilustraci pro děti a ilustraci dětské: metodický list*. Brno: Krajský pedagogický ústav 1983.

KAPITOLA V KNIZE / STAŤ V NEPERIODICKÉM SBORNÍKU

BENDOVÁ, Eva. Kritika výtvarného umění a výstav šedesátých až osmdesátých let 19. století. In: HRDINA, Martin et al. *Kritika a autonomie českého umění (1859–1892)*. Praha: Ústav pro českou literaturu AV ČR, Akropolis 2024, s. 196–230.
BENDOVÁ, Eva. Vídeňská léta. In: BENDOVÁ, Eva – NEUMANNOVÁ, Eva – MÍČOVÁ, Marie. *Minka. Vilemína Podhajská 1881–1963*. Praha: UPM 2022, s. 10–89.
BROŽOVÁ, Věra. „Odklizeno bylo vše, co by jen poněkud mohlo zodpovědnost způsobiti". In: WÖGERBAUER, Michael a kol. *V obecném zájmu: cenzura a sociální regulace literatury v moderní české kultuře 1749–2014*. Sv. I. Praha: Academia, ÚČL AV ČR 2015, s. 605–620.
BROŽOVÁ, Věra. Česká hra ze života dětí v 1. polovině 19. století. In: *Jeden jazyk naše heslo buď. Sv. 3. Divadlo národního obrození a jeho souvislosti*. Plzeň: Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje 2005, s. 213–227.
BROŽOVÁ, Věra. K pojetí modelového čtenáře v dětské beletrii druhé poloviny 19. století. In: HALÍŘOVÁ, Martina. *Od početí ke školní brašně: sborník z odborného semináře Východočeského muzea v Pardubicích*. Pardubice: Východočeské muzeum, FF UP 2008, s. 239–255.
BROŽOVÁ, Věra. Robinson v Čechách. K českým adaptacím Defoeova Robinsona v 19. století. In: BLÁHOVÁ, Kateřina – PETRBOK, Václav. *Cizí, jiné, exotické v české kultuře 19. století*. Praha: Academia 2008, s. 293–305.
DOKUMENTY 16. Interview zplnomocněného zástupce RSFSR v ČSR p. n. Mostovenka dopisovateli listu Die Wirtschaft o sovětsko-československých vztazích. In: AMORT, Čestmír (ed.). *Dokumenty a materiály k dějinám československo-sovětských vztahů. 2. díl*. Praha: Academia 1977, s. 31–38.
FRANKL, Michal. Antisemitismus více než ilustrace. Antisemitské obrazy a výzkum moderního antisemitismu. In: JANÁČOVÁ, Eva (ed.). *Obrazy zášti: vizuální projevy antijudaismu a antisemitismu v českých zemích*. Praha: Artefactum 2021, s. 136–156.
GAYER, Veronika. Kazinczyho spoločnosť v Košiciach. In: LEŠKOVÁ, Lena (ed.). *Košická moderna. Umenie Košíc v dvadsiatych rokoch 20. storočia*. Košice: Východoslovenská galéria 2013, s. 280–287.
GLASENAPP, Gabriele von. Die Märchenerzählungen des österreichischen Kinderbuchautors Siegfried Abeles. In: MAIRBÄURL, Gunda (ed.). *Kindheit, Kindheitsliteratur, Kinderliteratur*. Wien: Praesens 2010, s. 112–127.
GLASENAPP, Gabriele von. Jüdische Kinder- und Jugendliteratur. In: HORCH, Hans Otto (ed.). *Handbuch der deutsch-jüdischen Literatur*. Berlin, München, Boston: De Gruyter Oldenbourg 2016, s. 527–538.
HALL, Murray Gordon. Der Verlag Gebrüder Stiepel als Förderer heimischer Künstler. In: HABÁNOVÁ, Anna – HABÁN, Ivo (eds.). *Na cestách: impulzy zahraničních kulturních prostředí v tvorbě německy hovořících umělců a umělkyň z Čech, Moravy a Slezska*. Liberec: Oblastní galerie 2015, s. 112–119.
HOFMANN, Werner. The Art of Unlearning. In: FINEBERG, Jonathan (ed.). *Discovering Child Art. Essays on Childhood, Primitivism and Modernism*. New Jersey: Princeton 1998, s. 3–14.
HOLEŠOVSKÝ, František. Ilustrace v knihách pro mládež. In: AUDY, Oldřich – ČERNÝ, Norbert. *Literatura pro mládež [1940]: sborník statí a posudků*. Brno: Společnost pedagogického musea 1940, s. 5–20.
JANÁČKOVÁ, Jaroslava. Dědictví Máje v náporech všednosti. In: LEHÁR, Jan – STICH, Alexandr – JANÁČKOVÁ, Jaroslava – HOLÝ, Jiří. *Česká literatura od počátku k dnešku*. Praha: NLN 1998, s. 266.
JANÁČOVÁ, Eva. Cizinec ve vlastním městě: ostravský malíř Salomon Salomonowitz. In: *Mezery v historii. Lücken in der Geschichte. Umělecko-historické sympozium věnované tvorbě německých a německy hovořících výtvarníků a architektů, působících na území Čech, Moravy a Slezska před rokem 1945*. Cheb: GAVU Cheb, OG Liberec 2016, s. 31–37.
JIRÁT, Vojtěch. Sládek. In: JIRÁT, Vojtěch. *Portréty a studie*. Praha: Odeon 1978, s. 198–223.
KARFÍKOVÁ, Věra. V tradici naší dětské poezie. In: KOL. AUT. *Čtyři studie o Františku Hrubínovi*. Praha: SNDK 1960, s. 115–150.
KLÍMOVÁ, Jarmila. Školní pomůcka 19. století. In: BLÁHOVÁ, Kateřina – PETRBOK, Václav (eds.). *Vzdělání a osvěta v české kultuře 19. století: sborník příspěvků z 24. ročníku sympozia k problematice 19. století*. Praha: ÚČL AV ČR 2004, s. 225–232.

KNAPÍK, Jiří. K počátkům „tání" v české kultuře 1951–1952. In: *Zlatá šedesátá: česká literatura, kultura a společnost v letech tání, kolotání a... zklamání. Materiály z konference pořádané Ústavem pro českou literaturu AV ČR 16.–18. června 1999*. Praha: Ústav pro českou literaturu AV ČR 2000, s. 42–55.

KOVÁŘOVÁ, Helena. Obálky sešitů místo obrázků v učebnicích. *Marginalia historica* 7, 2016, č. 2, s. 158.

KRIŠKA, Fedor. Viera Gergeľová. In: KEPŠTOVÁ, Ľubica (ed.). *Slovenská detská kniha*. Bratislava: Slovenské literárne centrum 2008, s. 48–51.

LAMAČ, Miroslav, Od secese ke kubismu. Kapitola z historie krásné knihy, plakátu a karikatury v Čechách. In: Idem. *Osma a Skupina výtvarných umělců 1907–1917. Teorie, kritika, polemika*. Praha: Odeon 1992, s. 285–356.

LENDEROVÁ, Milena. Od kolébky k pubertě. In: JIRÁNEK, Tomáš – MACKOVÁ, Marie – LENDEROVÁ, Milena. *Z dějin české každodennosti. Život v 19. století*. Praha: Karolinum 2009, s. 183–202.

LENDEROVÁ, Milena. Vzdělání a škola. In: JIRÁNEK, Tomáš – MACKOVÁ, Marie – LENDEROVÁ, Milena. *Z dějin české každodennosti. Život v 19. století*. Praha: Karolinum 2009, s. 207–227.

MACHALÍKOVÁ, Pavla – DOBIÁŠ, Dalibor. Dětský svět a „umění nepoučeného" v 19. století. In: Eadem – WINTER, Tomáš (eds.). *Nespatříte hada / Not a single snake in sight: Josef Čapek, František Hrubín, Jan Skácel, Miloslav Kabeláč*. Praha: Artefactum 2016, s. 13–31.

NODL, Martin. Dětství v předmoderní době. In: *Souvislosti. Revue pro křesťanství a kulturu* 6, 1996, č. 4, s. 7–29.

NOWAK, Cornelle – LEUSCHNER, Eckhard. Zwischen Marktnische und künstlerischem Bekenntnis: Werke der deutschböhmichen Zeichnerin Tina Pezellen. In: HABÁNOVÁ, Anna – HABÁN, Ivo (eds.). *Ztracená generace? Německočeští výtvarní umělci 1. poloviny 20. století mezi Prahou, Vídní, Mnichovem a Drážďany*. Liberec: Technická univerzita 2013, s. 222–237.

PAŘÍK, Arno. Výtvarné umění v terezínském ghettu. In: BLODIG, Vojtěch (ed.). *Kultura proti smrti. Stálé expozice Památníku Terezín v bývalých Magdeburských kasárnách*. Praha: Oswald pro Památník Terezín 2002, s. 51–59.

PECH, Milan. Na cestě ke katastrofě. In: JANÁČOVÁ, Eva (ed.). *Obrazy zášti: vizuální projevy antijudaismu a antisemitismu v českých zemích*. Praha: Artefactum 2021, s. 237–299.

ROKYTOVÁ, Bronislava. Ilustrace Jiřího Trnky. Zlatý věk se zaťatými zuby. In: TRNKA, Jiří et al. *Jiří Trnka: v zahradách imaginace* (kat. výst.). Kutná Hora: GASK 2019, s. 36–59.

SHMIDT, Victoria – KASER, Karl. *A Critical History of Health Films in Central and Eastern Europe and Beyond*. London, New York: Routledge 2024, s. 74–97.

SIEGLOVÁ, Naděžda. Vývoj poezie pro děti. In: ČEŇKOVÁ, Jana a kol. *Vývoj literatury pro děti a mládež a její žánrové struktury*. Praha: Portál 2006, s. 49–86.

SKOŘEPOVÁ, Zita. Hudba a děti první republiky: nové koncepce hudební výchovy v Československu z etnomuzikologické perspektivy. *Historia scholastika* 2, 2018, s. 18–30.

SKŘIVÁNKOVÁ, Lucie. Svět dítěte a jeho potenciál pro uplatnění chromolitografie. In: VLČKOVÁ, Lucie (ed.). *Mezi kýčem a akademií. Chromolitografie ve službách reklamy a umění*. Praha: UPM 2020, s. 193–231.

STANISLAVOVÁ, Zuzana. Hodnotový vzostup slovenskej detskej literatúry. In: KEPŠTOVÁ, Ľubica (ed.). *Slovenská detská kniha*. Bratislava: Slovenské literárne centrum 2008, s. 155–163.

SUŠOVÁ, Veronika. Školství jako nástroj státní propagandy. In: BLÁHOVÁ, Kateřina – PETRBOK, Václav (eds.). *Vzdělání a osvěta v české kultuře 19. století: sborník příspěvků z 24. ročníku sympozia k problematice 19. století*. Praha: ÚČL AV ČR 2004, s. 100–110.

ŠMAHELOVÁ, Hana. Dětství, kniha pro děti a avantgarda. In: VOJVODÍK, Josef – WIENDL, Jan (eds.). *Heslář české avantgardy*. Praha: Univerzita Karlova a vydavatelství Togga 2011, s. 105–122.

ŠUBRTOVÁ. Milena. Kuratorium pro výchovu mládeže v Čechách a na Moravě a jeho ovlivňování dětské četby. In: ČEŇKOVÁ, Jana (ed.). *Válečné dětství a mládí (1939–1945) v literatuře a publicistice*. Praha: Karolinum 2016, s. 9–26.

URBANOVÁ, Svatava – JANÁČEK, Pavel – BROŽOVÁ, Věra – MOCNÁ, Dagmar. Literatura pro děti a mládež. In: JANOUŠEK, Pavel (ed.). *Dějiny české literatury 1945–1989. Díl I, 1945–1948*. Praha: Academia 2007, s. 321–335.

URBANOVÁ, Svatava – ŠUBRTOVÁ, Milena. Literatura pro děti a mládež. In: JANOUŠEK, Pavel (ed.). *Dějiny české literatury 1945–1989. Díl II, 1948–1958*. Praha: Academia 2007, s. 429–442.

URBANOVÁ, Svatava – ŠUBRTOVÁ, Milena – BROŽOVÁ, Věra. Literatura pro děti a mládež. In: JANOUŠEK, Pavel (ed.). *Dějiny české literatury 1945–1989. Díl III, 1958–1969*. Praha: Academia 2008, s. 523–540.

URBANOVÁ, Svatava – ŠUBRTOVÁ, Milena – JAREŠ, Michal – BROŽOVÁ, Věra – JANOUŠEK, Pavel. Literatura pro děti a mládež. In: JANOUŠEK, Pavel (ed.). *Dějiny české literatury 1945–1989. Díl IV, 1969–1989*. Praha: Academia 2008, s. 731–760.

VÁCLAVEK, Bedřich. „Nová věcnost" estetickou paralelou konsolidace starého řádu. In: Idem. *Avantgarda známá a neznámá*. Sv. 3. Praha: Svoboda 1970, s. 275–280.

VESELÝ, Marian. Od iluminovaných rukopisov k ilustrovanej knihe. In: KEPŠTOVÁ, Ľubica (ed.). *Slovenská detská kniha*. Bratislava: Slovenské literárne centrum 2008, s. 18–24.

VLNAS, Vít. Vaterländisches Ehrenbuch aneb Truchlivý příběh výchovy rakouského vlastence. In: BLÁHOVÁ, Kateřina – PETRBOK, Václav (eds.). *Vzdělání a osvěta v české kultuře 19. století: sborník příspěvků z 24. ročníku sympozia k problematice 19. století*. Praha: ÚČL AV ČR 2004, s. 92–99.

VONDRÁČEK, Radim. Bilderbuch a idea názornosti. In: BLÁHOVÁ, Kateřina – PETRBOK, Václav (eds.). *Vzdělání a osvěta v české kultuře 19. století: sborník příspěvků z 24. ročníku sympozia k problematice 19. století*. Praha: ÚČL AV ČR 2004, s. 216–224.

VYBÍRAL, Jindřich. Česká renesance (Kulturní nacionalismus). In: GALETA, Jan et al. *Síla i budoucnost jest národu národnost. Architektura a česká politika v 19. století*. Praha: VŠUP 2020, s. 187–230.

VYBÍRAL, Jindřich. Ohlas idejí Arts and Crafts v Čechách kolem roku 1900. In: Idem. *Co je českého na umění v Čechách?* Praha: Vysoká škola uměleckoprůmyslová 2022, s. 123–149.

## ČLÁNKY A STUDIE V PERIODIKÁCH

ANONYM. Anketa o ilustraci. *Výtvarné umění* 20, 1970, č. 8–9, s. 414–439.

ANONYM. Ilustrovaná dětská kniha všech národů. *Hollar. Čtvrtletní sborník grafické práce* 6, 1938, č. 1, s. 26–27.

ANONYM. Jak vypadá kniha v SSSR. *Typografia. Časopis pro technické a společenské zájmy knihtiskařů* 42, 1935, č. 1–12, s. 332.

ANONYM. Velké obrazy k názornému vyučování ve školách národních. *Posel z Budče* 3, 1850, č. 49, s. 779.

BARTOŠ, František. Život a literatura. *Obzor* 5, 1882, č. 12, s. 177.

BENDOVÁ, Eva – HUBÁČKOVÁ, Vilma. Kresba nebo fotomontáž pro děti? Příklady inovativních přístupů ilustrace dětské knihy v meziválečném Československu. *Acta Musei Nationalis Pragae – Historia litterarum* 68, 2023, č. 3–4, s. 23–34.

BENZ, Wolfgang. Vnucené iluze. Úvahy o vnímání a přijímání ghetta Terezín. *Terezínské studie a dokumenty 2002*. Praha: Institut Terezínské iniciativy, nakladatelství AV ČR 2002, s. 39.

BLAHYNKA, Milan. Knihy a peníze aneb Jde právě o všecko. *Kulturní tvorba. Týdeník pro politiku a kulturu* 6, 1968, č. 32, 8. 8., s. 6–7.

BLOOMFIELD, Reginald. Ilustrace a dekorace knihy. *Volné směry* 6, 1902, č. 9, s. 215–223.

BURSÍK, Jiří. Nové úspěchy sovětského výtvarného umění (Všesvazová výstava výtvarného umění 1950). *Výtvarné umění* 2, 1951, č. 1, s. 38–39.

BURSÍK, Jiří. Sovětská grafika náš velký vzor. *Výtvarné umění* 1, 1950, č. 5, s. 198–208.
ČAPEK, Josef. Dvě knihy o výtvarném umění. II. Ladislav Švarc: Výtvarné projevy dítěte. *Červen. Tendenční čtrnáctideník* 1, 1918–1919, č. 21–22, 6. 2. 1919, s. 305.
ČAPEK, Josef. O ilustrování dětských knížek. *Panorama* 11, 1933, č. 8, s. 120–121.
DENK, Petr. Knihy pro mládež – pramen výtvarného poznání. *Československý kreslíř. Měsíčník pro výtvarnou výchovu* 6, 1938, č. 9–10, s. 212–226.
FELDEK, Ľubomír. Bude reč o literatúre pre deti. *Mladá tvorba* 3, 1958, č. 4, s. 10–12.
FUTTERA, Ladislav. „Podívejte se na západ, tam jsou Němci a za nimi Tataři!" Krkonošská literatura mezi Čechy, Němci, romantismem a realismem. *Dějiny a současnost* 43, 2021, č. 8, s. 12–15.
FUTTERA, Ladislav. Krakonoš v cizích službách. Pohádkové drama Pan Johanes v kontextech Jiráskovy tvorby a soudobé krakonošovské literatury. *Marginalia Historica* 13, 2022, č. 1, s. 39–54.
GAMMA [JAROŠ, Gustav]. John Ruskin. *Volné směry* 4, 1900, č. 3, s. 89–96.
GIBIANOVÁ, Věra. Milada Marešová. *Pestrý týden* 2, 1927, č. 3, s. 2.
GLASER, R. Anni Engelmann – eine Olmützer Künstlerin. *Mährisches Tagblatt* 48, 1928, č. 83, 7. 4., s. 2.
GRAUL, R. Hans Schwaiger. *Die graphischen Künste* 16, 1893, s. 69.
GRYGAR, Milan – GRYGAR, Mojmír. Za rozvoj moderní ilustrace. *Zlatý máj* 4, 1960, č. 6, s. 253–254.
HALAS, František. Pohádky. *Odeon* 1, 1929, č. 2, s. 28.
HALL, Murray Gordon. Němečtí nakladatelé v meziválečném Československu, příspěvek k dějinám. *Literární archiv* 52, 2020, s. 10–31.
HERC, Svatopluk. Nakladatelství Jana Otty 1871–1916. *Acta Musei Nationalis Pragae – Historia litterarum* 63, 2018, č. 3–4, s. 49–56.
HEVESI, Ludwig. Hans Schwaiger. *Ver Sacrum*, 1898, č. 8, s. 11.
HOFMEISTEROVÁ, Jana. Básník chlapecké fantazie. *Zlatý máj* 4, 1960, č. 3, s. 117.
HOFMEISTEROVÁ, Jana. Přehlídka nových ilustrátorů. *Zlatý máj* 1, 1957, č. 11, s. 332–335.
HOFMEISTEROVÁ, Jana. Úsměvná umělkyně „civilní" poetičnosti. *Zlatý máj* 5, 1961, č. 9, s. 393–395.
HOLEŠOVSKÝ, František. Pradávne príbehy v súčasnej slovenskej ilustrácii. *Výtvarný život* 24, 1979, č. 5, s. 7–11.
HORVÁTHOVÁ, Mária. Jarmila Pavlíčková – návšteva v ateliéri. *Výtvarný život* 23, 1978, č. 1, s. 42–43.
HOSTINSKÝ, Otakar. Umění v dětské světnici. *Lumír* 1, 1873, č. 30, s. 358–362.
HUBATOVÁ-VACKOVÁ. Vnitřní zrak. Jan Evangelista Purkyně, laboratoř vizuality a moderní umění. *Umění* 53, 2005, č. 6, s. 566–586.
JAROŠ, Gustav. Broučci. Pro malé i velké děti. *Čas* 7, 1893, č. 35, s. 546–548.
JAROŠOVÁ, Stanislava. Dětský časopis Kohoutek. (K tradici naší socialistické literatury pro mládež). *Česká literatura* 2, 1954, č. 1, s. 58–67.
JAVŮREK, Josef. Ilustrátorka Alenky v kraji divů a její dílo. *Zlatý máj* 26, 1982, č. 9, s. 532–535.
JESENSKÁ, Růžena. M. Fischerová-Kvěchová: Našim dětem. *Ženský svět: list paní a dívek českých* 21, 1917, č. 4, s. 73.
KAPRÁLIKOVÁ, Monika. Takmer zabudnutý nakladateľ Leopold Mazáč. *Slovenská literatura. Revue pre literárnu vedu* 58, 2011, č. 2, s. 143–163.
KLIKA, Jan. Školství na výstavě národopisné. *Pedagogické rozhledy* 8, 1895, č. 8–9, s. 240.
KOLÁŘ, František. Osobnosti české minulosti. Jan Otto – knihtiskař a nakladatel. *Historický obzor* 8, 1997, č. 3–4, s. 91–93.
KONÍŘOVÁ, Marta. Začernit, přelepit, přetisknout, odstranit – cenzura českých učebnic za protektorátu. *Krok: Kulturní revue Olomouckého kraje* 12, 2015, č. 2, s 29–31.
KRAICOVÁ, Viera. Malé úvahy. Slovo výtvarníka. *Výtvarný život* 9, 1964, č. 9, s. 358.
KUBÁLEK, Josef. O slabikářích. *Typografia. Časopis pro technické a společenské zájmy knihtiskařů* 41, 1934, č. 11–12, s. 225–236.
LAICHTER, Prokop. Z knížek pro děti a mládež. *Naše doba. Revue pro vědu, umění a život sociální* 47, 1939–1940, č. 1–10, s. 184–185.
LOVIŠKOVÁ, Danica. Viera Kraicová: návšteva v ateliéri. *Výtvarný život* 27, 1982, č. 8, s. 32–33.
MENHART, Oldřich. Dětské knihy a tisky. *Ročenka československých knihtiskařů* 16, 1933, č. 1, s. 39–50.
MIKOTA, Jan. Jüdische Schriftstellerinnen – wieder entdeckt: Ilse Weber und ihre jüdischen Märchen. *Medaon, Magazin für jüdisches Leben in Forschung und Bildung* 6, 2012, č. 10, s. 1–4.
MRAZÍK, Jan. Slabikář pro školy obecné. *Pedagogické rozhledy* 12, 1898, č. 2, s. 66–68.
NEZVAL, Vítězslav. Toyen. *Eva. Časopis moderní ženy* 2, 1929–1930, č. 13, s. 26.
PAULI, Gustav. Das Bilderbuch. *Dekorative Kunst*, 1902, č. 9, s. 273–320.
PIVOVARNÍKOVÁ, Jana. Ilustrácie pre deti predškolského veku. *Výtvarný život* 24, 1979, č. 5, s. 2–6.
POHRIBNÝ, Arsén. Naděžda Bláhová k ilustrování předurčena. *Zlatý máj* 10, 1966, č. 4, s. 213–214.
POHRIBNÝ, Arsén. Olga Čechová aneb Ve znamení kočky a slunce. *Zlatý máj* 10, 1966, č. 2, s. 95–97.
POHRIBNÝ, Arsén. Recenze, referáty. *Zlatý máj* 10, 1966, č. 9, s. 505.
POCHYBA, Karel. Po revizi školních knihoven. *Beseda učitelská* 18, 1886, č. 18, s. 391.
PROKŮPEK, Tomáš. Stoletý hrdina: Bonzo. *Aargh! Komiksový sborník*, 2022, č. 22, s. 160–161.
ROKYTOVÁ, Bronislava. „Great providence did not entrust me with children." The Twists and Turns of Josef Váchal's Journey in Children's Book Illustration. *Ars linearis* 14, 2024, s. 42–63 (česky: „Veliká prozřetelnost nesvěřila mi dítka." Peripetie Josefa Váchala v oblasti knižní ilustrace pro děti a mládež, s. 104–112).
ROKYTOVÁ, Bronislava. Ilustrace v hudebninách a literatuře o hudbě pro děti první poloviny 20. století jako symptom multimediality. *Acta Musei Nationalis Pragae – Historia litterarum* 68, 2023, č. 3–4, s. 5–22.
ROKYTOVÁ, Bronislava – PROKOP, Lukáš. Možnosti úniku. Dětský svět a transformace básnického osudu Kamila Bednáře. *Literární archiv* 54, 2022, s. 256–289.
SCHNEIDER, Ursula A. Neues von Peter Engelmann (Ps. Peter Eng) und Anny Engelmann (Ps. Suska). Die Geschwister von Paul Engelmann, Figuren einer verschwundenen europäischen Moderne. *Mitteilungen aus dem Brenner-Archiv* 30, 2011, č. 30, s. 119–144.
SLIACKY, Ondrej. Zlatá pani slovenskej rozprávky. *Bibiana* 9, 2002, č. 1, s. 2–6.
SOUKUP, František Alois. O ilustrátorech a ilustracích. *Úhor* 14, 1926, č. 1, s. 5.
STEHLÍKOVÁ, Blanka. Petr Kien. *Terezínské studie a dokumenty* 5, 2000, č. 1, s. 166–188.
STRÁNSKÁ, Olga. *Ženy v literatuře. Ženský svět: list paní a dívek českých* 18, 1914, č. 12, s. 258–260.
STRÁNSKÁ-ABSOLONOVÁ, Olga. O ženách. *Ženský svět: list paní a dívek českých* 20, 1916, č. 1, s. 18–19.
SZABÓOVÁ-HALTENBERGEROVÁ, Kinga. Herta Ondrušová-Victorinová: návšteva v ateliéri. *Výtvarný život* 22, 1977, č. 9, s. 42–43.
ŠALDA, F. X. Johna Ruskina výklady o umění. *Volné směry* 6, 1902, č. 5, s. 136.
ŠEFČÁKOVÁ, Eva. Slovenská knižná ilustrácia: poznámky k tvorbe 1959–1963. *Výtvarný život* 8, 1963, č. 5, s. 162–174.
ŠESTÁK, Zdeněk. První rok protektorátu očima pražského dětského časopisu. *Měsíčník Muzea hl. m. Prahy* 12, 2002, č. 10, s. 8–12.
ŠIDÁK, Pavel. Vodník v české kultuře, zvláště v literatuře. *Studia mythologica Slavica* 15, 2012, č. 1, s. 247–292.
ŠTAMPACH. Knihy pro mládež v sovětském Rusku. *Pedagogické rozhledy* 39, 1929, listopad, č. 9, s. 496.
ŠTECHOVÁ, Marie. *Matky. Ženský svět: list paní a dívek českých* 20, 1916, č. 1, s. 17–18.
TEIGE, Karel. Výstava dětských kreseb. *Čas* 30, 1920, č. 26, 13. 7., s. 4.
TENČÍK, František. Marie Majerová a socialistická literatura pro mládež. *Nový život, měsíčník pro soudobou literaturu* 4, 1952, č. 2, s. 193–194.
VESELÝ, Marian. Slovenské knižné umenie a ilustrácia 1948–1985. *Ars: časopis Ústavu dejín umenia Slovenskej Akadémie vied* 20, 1987, č. 1, s. 65–95.

VOJVODÍK, Josef. Koncepty idyly v díle Josefa Lady, jejich proměny a sémantika v kontextu meziválečné avantgardy. *Umění* 47, 1999, č. 1–2, s. 80–108.
VOKÁL, František. Menšinová škola a zpěv. *Hudba a škola: časopis pro hudební výchovu školskou a lidovou* 1, 1929, č. 6, s 88–89.
WENIG, Adolf. Knihy našich dětí. *Typografia. Časopis pro technické a společenské zájmy knihtiskařů* 41, 1934, č. 11–12, s. 238.
WINTER, Tomáš. Vodník a nevědomí. *Umění* 56, 2008, č. 3, s. 206–220.
ZÁVADOVÁ, Katarína. Detský svet v tvorbe B. Votavovej. *Zlatý máj* 13, 1969, č. 6, s. 357–359.
ZÁVADOVÁ, Katarína. Irena Tarasová: návšteva v ateliéri. *Výtvarný život* 22, 1977, č. 7, s. 42–43.
ZEISMEISTER, R. Nový druh dětských knížek. J. Hostáňovy dětské knížky vlastivědné a zábavné. *Pestrý týden* 8, 1933, č. 18, 29. 4., s. 8.
ZPRÁVY. *Věstník ministerstva školství, věd a umění* 5, 1949, č. 28, s. 438–439.